

Tiszta forrást az utókornak

Beszélgetés Szekeres Katalinnal, Kékcse polgármesterével

Kékcse, ez a bájos kis falucska Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Rétköz tájegységének északkeleti részében fekszik. A mindössze 1650 főt számláló település polgármester asszonyát, Szekeres Katalint húsvét előtt kerestük fel. Az interjúnkra este kerül sor a saját házában, az időpont és a helyszín magyarázata, hogy ő akár késő estig is dolgozik. A polgármesteri hivataltól mindössze néhány háznyira lakik. Napi teendői szinte sosem fogyanak el, így egy kis környezetváltozás után újabb lendületet vesz, műszakot vált, és már kezdetük is a beszélgetést. A téma egyértelmű, hiszen az egész élete ekörül forog: Kékcse, a falu – benne színes közösségi és kulturális élete, lakói, akik afféle nagycsaládként élnek mindennapjaikat egymás mellett.

Szabó Imola: *Miért döntött úgy, hogy polgármester lesz?*

Szekeres Katalin: A családom mindig is szerette Kékcset, dolgoztak és tettek is érte sokat. Az otthoni levegővel szívtam magamba az elköteleződést a település boldogulása iránt. Nyolc évvel ezelőtt a falu még eléggé le volt maradva a környező településekhez képest, szüksége volt a fejlődésre. Tudtam, hogy módomban áll tenni érte, az itt lakókért. Szívügyemmé vált a község, és ez elengedhetetlen a jó munkához. Ha nem érzed át azt, hogy amit teszel, miért és kinek az érdekében teszed; hogy miért aka-

rod elérni a célot, akkor az egész nem ér semmit! Nekem az volt a célom, hogy végre ebben a faluban is történjék valami a közösségért, az itt élők jóérezéséért. Nem működik a településvezetés, ha valaki csak pénzért teszi, vagy azért, hogy legyen egy állása.

Sz. I.: *Miből merít ötletet, hogy merre is induljon el reggel?*

Sz. K.: Valahol meg kell fogni a végét a teendőknek! Nálam például soha nincs üres félóra. Akár hajnali fél háromkor, álmomból felriadva is eszembe juthat valami, egy új ötlet, vagy egy megoldás. És akkor indulhat a nap.

Sz. I.: *Mi a prioritási sorrend a teendőik, feladatok között?*

Sz. K.: Mindig a legelérhetőbbet, a leginkább megvalósíthatót kell kitűzni célként. Ha ez megvan, az olyan energiával tölt fel, hogy jöhet a következő cél. De azért két lábbal mindig a földön kell állni.

Sz. I.: *Milyen közösségi élet van a faluban?*

Sz. K.: Rengeteg rendezvényünk van, amibe igyekszem mindenkit bevonni, az óvodástól a falu legidősebb emberéig. Szeretném, ha az itt élők tudnák azt, hogy ezek mind értük vannak. Így a falu lakói nemcsak részt vesznek rajtuk, hanem már a megszervezésből is kiveszik a részük. Például minden május elsején végigtáncoljuk a falut. Ilyenkor zene kíséri minket, énekelünk, táncolunk – sok

háznál erre az alkalomra kinyitják a nagykapukat, asztalokat hoznak ki és előveszik az ünnepi terítöket. Frissen sült kalácsok, sütemények, finomságok és innivaló várja az arra járó menetet, és bárkit, aki éppen akkor odatéved. Az emberek kínálják, amijük van. Később, amikor a táncoló menet visszaér az iskolába, ahonnan indulni szoktunk, töltött káposzta várja az ünneplőket. Már április elején jelzik a lakosok nekem, hogy ki szeretné kinyitni a nagykapu-

ját. Ugyanilyen szeretettel készülnek az asszonykórusunk tagjai, vagy az Arany Laci Művészeti Bázisóvodánkba járó gyerekek minden eseményre, ami a faluban zajlik.

Sz. I.: *Van olyan kulturális esemény, ami különösen kedves a szívének?*

Sz. K.: Sok ilyen van, ezért is igyekszünk mindent megőrizni egy könyvben, egyfajta kalendáriumban, amelyet már több alkalommal is sikerült kiadni. Nagyon büszke vagyok Kékcse kulturális értékeire. Ezért összegyűjtöttük egy szép könyvbe a régi hagyományainkat, népszokásainkat, korabeli fotókkal illusztrálva, hogy mindenki megismerhesse őket. Külön kötetbe gyűjtöttük össze népdalainkat: ezeket CD-n a Kékcsei Asszonykórus előadásában lehet meghallgatni. Természetesen vannak kulturális gyöngyszemeim is, mint például a 2010-ben elért nótaéneklési világrekordunk, amelyet 69 óra alatt 3450 magyar nóta eléneklésével állítottunk fel. Meghívtam Újszentmargita polgármesterét, akik az addigi rekord birtokosai voltak, hogy sportszerűen együtt ünnepeljük az új rekordot, és egy új baráti kapcsolat alakulhasson ki a két település között. A kultúra és a hagyomány ápolásával szeretnénk kitörni az ismeretlenségből a közösség összefogása révén. Ugyanakkor a rendszeres rendezvények azok, amelyek évről-évre egyre magasabb színvonallal jönnek létre és ma már a falu határain túl is széles körben népszerűek. Például a minden évben megrendezett Dohánytermesztési Fesztivál, ahol tavaly több ezren gyűltünk össze, és a három nap alatt sok-sok hagyományörző program volt, gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. Vásári komédia, és sok egyéb szórakoztató lehetőség között nem feledkeztünk meg a dohányföldről sem, ami a legtöbb munkát adja a falu lakosságának. Dohánykiállítás, dohányos ételek főzőversenye, dohányföld látogatás lovas hintókon is szerepelt a programok között. Tudatosan törekszünk arra, hogy az évkör minden ünnepét együtt tartsa meg a közösség – ez a szemlélet érvényesül az oktatási intézményekben is –, hiszen ezek a jeles napok jó alkalmat kínálnak arra is, hogy megismerjük egymás gondol-

Május 1-jei felvonulás

taikat, érdemeit, véleményét. Szentivánkor tüzet ugrunk és szerelmet jóslunk a régiek szokásait követve, a gyerekek jelmezes felvonulást tartanak. Ősszel az idősek napjával örvendeztetjük meg a szépkorúakat. Az Advent valódi, meghitt közösségi esemény Kékcse: minden vasárnap más-más művészeti csoport ad műsort, miután ünnepélyesen meggyűjtöttünk egy gyertyát a közös adventi koszorún. Ilyenkor mindenki vendégünk egy süteményre és forralt borra is.

Sz. I.: *A dohányföld adja a legtöbb munkát?*

Sz. K.: Sajnos nincsen nagy gyárunk, vagy egyéb jellegű munkahe-lyünk, amely sok embert tudna ellátni munkával. Így a dohányszezonban a napszámos munkaerő magas arányban kékcsei emberekből tevődik össze. Bár arra büszke vagyok, hogy a munkanélküliség a faluban szinte egyenlő a nullával. Akinek nincs biztos állása, annak a közfoglalkoztatási szférában mindig találunk helyet. Most is 150-160 ember dogozik így a falunak. Mindenki a számára megfelelő helyen van, aki fát tud vágni, azt csinálja, aki meg főzni tud, keni a vajas kenyeret a munkásoknak. A közfoglalkoztatottak büszkéek a munkájukra, hálásak, és élnek a felkínált lehetőséggel. Ők nemcsak elvégzik a munkát, hanem

kezdeményeznek. Például van egy csodálatos parkunk, a Szent Erzsébet park. Mikor a közelmúltban az átadásra került, kineveztem a felelőseket, akik minden fának, virágnak tudják a nevét. Azon gondolkodnak előre, hogyan kell majd télire betakarni a növényeket, hogy ne fagyjanak ki. De a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban is részt veszünk partnerszervezetként, és négy embert fogadtunk a keretében (*az interjú a Nemzeti Művelődési Intézet kulturális közfoglalkoztatási mintaprogramjának megvalósulása idején készült – a szerk.*), akik éppúgy érzik a munkájuk erejét, mint én.

Sz. I.: *Milyen feladatokat kaptak a kulturális közfoglalkoztatottak és hogy boldogultak vele?*

Sz. K.: Tulajdonképpen nincs olyan rendezvénye a falunak, ami ne az ő agilis munkájukat dicsérné: biztos vagyok benne, hogy a Kulturális Közfoglalkoztatási Program vége után is számíthatok a segítségükre, ha másképp nem, hát önkéntesként. Az elkötelezettségüket mutatja, hogy ketten közülük eldöntötték: főiskolára mennek, hogy felsőfokon tanulhassák a szakmát. A programszervezésen kívül ők működnek közre a helyi értéktár összeállításában, és hasonló önálló gyűjtő- és rendszerező munkát

végeznek a helyi falumúzeum számára is. Szerkesztik a helyi lapot, és később az ő feladatuk lesz a település honlapjának tartalommal való feltöltése. Mivel minden rendezvényünkről rengeteg fotót készítünk, ennek a hatalmas képi dokumentációnak az albumokba rendezése is a kulturális közfoglalkoztatottak dolga, amit nagy lelkesedéssel végeznek. Aztán önállóan terveztek például egy játszóházat. Szeretik a falut. Az önállóság és a bizalom irántuk nagyon jó hatással van a munkájukra, ami az eredményen is látszik.

Sz. I.: Milyen jellegű rendezvényeket tervez a közeljövőben?

Sz. K.: Milyen jellegű? Közösségépítő jellegűt, olyat, ami összefogást kovácsol, mert itt mindenki ismeri a másikat, a másik ember családját. Én is ismerem őket, a körülményeiket, hogy hogyan élnek. Tudom, kinek mire van szüksége. A falubeliek olyan lelkesen vetik bele magukat a szervezés folyamatába! Van, aki dekorál, aki hímezni tud, az hímez, vagy tombola tárgyat ajánl fel a saját termelésű mézéből. Természetesen minden rendezvényt az aktuális ünnepbe, az évkörbe illesztünk. Most éppen a Húsvétra készülünk.

Sz. I.: Mire a legbüszkébb az eddig elért eredményei közül?

Sz. K.: Hogy őszinte legyek, az emberekre. 8 éve vagyok a település polgármestere, és ez alatt az idő alatt rengeteget változtak, ami közös erőfeszítés eredménye: fejlődött a viselkedéskultúra, gyarapodott a tudásunk – a Start program keretében tudatosan képezzük az itt lakókat, minden télen kétszáz felnőtt ül újra iskolapadba –, jobban figyelünk egymásra és a település értékeire. Ha a kézzelfoghatóbb eredményeket nézzük, akkor kiemelném az iskola és az óvoda felújítását, bővítését. Nagyon fontos számunkra az oktatás az alapoktól kezdve. Az iskolában modern számítógéptermet, tornatermet, konyhát és étkezőt sikerült építeni, és jelenleg folyik a sportudvar építése. Az óvodásaink ovi-focipályát kaptak. Az utóbbi években három közparkkal gazdagodott Kékcse, melyekre nagy gondot vigyázunk. Aztán említhetném a szennyvízberuházást, ami nagyot lendített az itt élők komfortérzetén. Az orvosi rendelő és védőnői szolgálat egy helyi védelem alatt álló épületben kapott helyet, jelenleg folyik a felújítása, gyönyörű lesz! *(Azóta már át is adták a közösségnek – a szerk.)* Ugyancsak folyamatban van a szolgáltatóház kialakítása, de a polgármesteri hivatal is megszépül, azt jövő tavasszal tervezzük felújítani. A köz-

intézményekben általános informatikai fejlesztéseket végeztünk, korszerű technikával dolgozunk. Mint említettem, a Start mintaprogram keretein belül rendszeresen indulnak képzések, melyek a munkaképes lakosság munkaerő-piaci helyzetét javítják. A Kékcsei kertkultúra program során pedig 40 hátrányos helyzetű családnak biztosítottunk földet, vetőmagokat és kertkultúra-oktatást.

Sz. I.: Szóljunk arról is, mi a helyzet a közbiztonsággal? Hogyan lehet településszinten kialakítani olyan békés, bizalomteli légkört, amit itt Kékcsen is tapasztalhatunk?

Sz. K.: A jó közbiztonság nem annyira a rendőri szervek és a polgárőrség jelenlétének, sokkal inkább annak köszönhető, hogy megbeszéljük egymással a dolgokat. Ez nem is nehéz, tekintve, hogy lényegében mindenki ismeri egymást, és mindenki fontosnak tartja a közös értékek védelmét, a közös eredmények megőrzését. Csak tudatosítani kellett az emberekben, hogy biztonságban élni kellemesebb. A település népességének egyharmad része a roma kisebbséghez tartozik, de nálunk nincsenek együttélési problémák a cigányok és a magyarok között. A hátrányos helyzetűeket mindig elsőbbségben részesítjük a közmunka kiosztásánál, és 160 embert rendszeresen tudunk így foglalkoztatni. Azáltal, hogy részt vesznek a település építésében, jobban meg is becsülik azt.

Sz. I.: Milyen lépéseket tesz a településvezetés a gyermekek képességeinek kibontakoztatására, az ifjúság helyben tartására – elvégre ők jelentik a település jövőbeli potenciálját?

Sz. K.: Büszkék vagyunk arra, hogy először regisztráltunk Tehetség Pontként a községek közül – jelenleg falu kategóriában csak Kékcsen van kiemelt tehetségpont, méghozzá az Arany Laci Művészeti Óvoda és Bölcsőde. A nevelés az intézményben a művészet és a hagyományörzés eszközeivel folyik: az évet az ünnepek tagolják, a zenei kincsünk szeretetét pedig Kodály Zoltán és Bartók Béla műveivel alapozzák meg. A bölcsődei-óvodai mindennapokba aktívan bevonják a szülőket és nagyszülőket is. A település idősebb tagjai csodálatos dolgokra tanítják a gyermeke-

Amatőr színjátszó csoport

Idősek Napja – a színtársulat előadása

ket: az egyik nagypapa például – és erről film is készült – olyan játékok és hangszerek készítését mutatta meg a kicsiknek, melyeket a régi falusi gyerekek a természetben talált hozzávalókból készítettek; barackmagból, bürökszárból való sípot például. A gyerekeink már legalább 15 féle hangszert tudnak készíteni! Az ifjúság helyben tartásához az önkormányzat, mint a legnagyobb munkaadó szerepvállalása szükséges: ezért is ragaszkodunk a művelődési házunkhoz, a könyvtárunkhoz, mert ezek nemcsak a művelődés színterei, hanem álláslehetőséget is jelentenek egy-egy helyi munkaerőnek. Jelenleg keressük a helyünket a kiskvárdai székhelyű járásban – kezdeményeztük egy járási programsorozat létrehozását, melynek fesztiválközpontja Kiskvárdára lenne, de a környékbeli falvak saját értékeit, erősségeiket önálló produkcióként helyben mutatnák be a látogatóknak. Kékcse például a dohányföldi tevékenységek, a mezőgazdasági munkák bemutatója és a közösségi életünk lehetne a vonzereje a falusi turizmusnak. Bemutathatnánk az idelátogatóknak, hogyan élünk, közben sütnénk-főznénk, táncolnánk és énekelnénk. A fiataljaink nem vágnak el innen, szeretik ezt a meghitt nyugalmat, a jó levegőt –

csak kényszerből, a munkalehetőség miatt távoznak a városokba, viszont fenntartják az itteni életüket is: hétvégenként rendszeresen hazajárnak. Tudom, ha tehetnék, mindenképpen maradnának.

Sz. I.: *Ön szerint mik a község értékei?*

Sz. K.: Az emberek, akik itt élnek, és az értékrend, amit képviselnek. Fontos, hogy amit itt megtanulnak, azt továbbadják, és még fontosabb, hogy akik elmennek a faluból, visz-

zatérjenek és gazdagítsák Kékcse kincsét. Ezért kell, hogy összegyűjt-sünk mindent, és elérhetővé tegyük az utókor számára, hogy a most itt élőknek mélyre nyúló gyökereik legyenek. Ezek a gyökerek szolgálhatnak mankóként később, hogy mindig tudják, honnan származnak. Mert tiszta forrásból és csak értéket kapnak, amit továbbadhatnak, és amihez visszanyúlhatnak életük során mindig...

Sz. I.: *Mik a jövőbeni tervei?*

Sz. K.: Mindenképpen szeretnénk kiaknázni a falusi turizmusban rejlő lehetőségeket: erre szolgálna a kiskvárdai központú fesztivál is, amit említettem. A falufejlesztés továbbra is kiemelt fontosságú, ezen belül is elősoronban az oktatás, kultúra és a testi-lelki egészséges életmódra nevelés területekre koncentrálnék. Szeretnék megvalósítani egy életmód-programot, melynek során a szakemberek irányításával szórakozva tanulnák meg az emberek, hogyan tehetnének többet az egészségükért. Ide tartozik az olvasásra és művelődésre nevelés is. Itt Kékcse az emberek szívesen tanulnak, maguk igénylik a támogatott képzések szervezését; minden felnőtt lakosnak megvan a nyolc általánosa – ez Szabolcsban nagy szó. Nem töltjük haszontalanul az időt. Az álomom egy művelt, egészséges, egymást segítő közösség – és jó úton haladunk afelé, hogy az álom megvalósuljon, mert az emberek nyitottak rá.

SZABÓ IMOLA szakirányú végzettséget 2009-ben szerzett a Nyíregyházi Főiskola kommunikáció-művelődésszervező szakán. Közel egy évet dolgozott a Belső Oázis Közhasznú Alapítványnál, ahol tanfolyamok, tréningek, versenyek, kapcsolati terápia megrendezésében és lebonyolításában vett részt. 2014 januárjától dolgozik a Nemzeti Művelődési Intézet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Irodájában, előbb módszertani referensként, ez év nyaráról irodavezetőként látja el feladatait.

SZEKERES KATALIN Kékcse született, s azóta is a településen él. Nyíregyházi Főiskolán szerzett előbb közgazdász, majd néhány évvel később ugyanott művelődésszervező diplomát. Az elmúlt évtizedekben számos tanfolyamot végzett, többek között projektmenedzseri és mérlegképes könyvelői végzettséggel is rendelkezik. 2006 októberétől Kékcse polgármestere, egy felnőtt fiúgyermek édesanyja.